

Arbetstidsnämndens kansli
Sveriges Kommuner och Regioner

Diarienummer: SKR 240222a

Plats och tid: Hornsgatan 20, den 3 juli 2024 kl. 10.00 – 16.30

Dispensansökan från Region Gotland, räddningstjänst

Arbetstidsnämndens beslut

Arbetstidsnämndens beslut framgår av bilaga, 3 sidor.

Tidsperiod för beviljad dispens

Tidsperiod framgår av bilagan.

Ärendeberedning

Ärendet har beretts av SKR, Kommunal och Allmänskommunal verksamhet.

Beslutet expedierat 2024-07-25

Ordförande

Anders Ferbe

Begäran om dispens från AB § 13 mom. 5 och bilaga R från Region Gotland, räddningstjänst

Arbetsnämnden är inrättad av centrala parter inom den kommunala sektorn. Nämndens uppdrag är att pröva inkommen begäran om dispens utifrån gällande avtal och det samlade inkomna underlaget från arbetsgivaren.

Ansökan från Region Gotland

Region Gotland har inkommit med ansökan om dispens avseende avvikelse från AB § 13 mom. 5 och bilaga R.

Regionen ansöker om dispens för den operativa heltidsverksamheten vid stationen i Visby under perioden 29 februari 2024 till och med 28 februari 2025 enligt följande.

Dispens söks för att kunna förlägga arbetstid upp till 24 timmar; under fredag, lördag och söndag för två pass i stället för tre 20 timmars pass, under perioder kunna schemalägga arbetspass upp till 24 timmar om det uppstår kompetensbrist, under perioder kunna schemalägga arbetspass upp till 24 timmar vardagar samt helgdagar och helgdagsaftnar.

Ansökan omfattar sammanlagt 50 personer; 10 styrkeledare, ställföreträdande styrkeledare och 40 ordinarie brandmän samt åtta vikarierande brandmän som vanligtvis arbetar under sommarperioden.

Förbundet söker därutöver dispens för att kunna förlägga arbetstid upp till 24 timmar, veckans alla dagar, för samtliga ovan nämnda yrkesgrupper under semesterperioden juni - augusti 2024.

Verksamheten

I Region Gotland är räddningstjänsten en avdelning under samhällsbyggnadsförvaltningen. Räddningstjänsten har 180 anställda fördelade på tio stationer runt om på ön. Heltidsstation finns i Visby och RiB-stationer finns i Hemse, Klintehamn, Burgsvik, Fårösund, Kräklingbo och Slite.

Heltidsstation har som primärt ansvarsområde att betjäna Visbyregionen, men innehar även särskilda specialistkompetenser som är av betydelse för hela länet. Av de cirka 50 anställda vid stationen, är det 40 medarbetare som utför sina tjänster i enlighet med de riktlinjer som specificeras i Bilaga R.

Fram till den 29 januari 2024, arbetade medarbetarna som listas i Bilaga R i 4-skift med totalt 12 arbetspass över en fyraveckorsperiod. Under veckodagarna var passen antingen 10 timmar dagpass eller 14 timmars nattpass, medan helgpasset var 24 timmar. Från och med 29 januari 2024 arbetar personalen måndag till torsdag med 10-timmars dagpass eller 14-timmars nattpass, fredagar

med 12-timmars dagpass eller 20-timmars nattpass, och helger med 20-timmars arbetspass.

Som skäl för dispens har förbundet bland annat anfört följande.

Gotlands geografiska ö-läge ställer högre krav på kommunal räddningstjänst jämfört med motsvarande verksamheter på fastlandet eftersom samarbetsmöjligheter med närliggande kommuner är begränsade. Det medför bredare kompetenskrav och fler specialförmågor i verksamheten. Det geografiska läget försvårar också möjligheten till rekrytering. Utbildade brandmän från angränsande kommuner har svårigheter att arbetspendla till Gotland.

Regionens arbete med att beredskap och säkerhet ska förstärkas inom organisationen och översyn hur dessa frågor ska organiseras internt har påbörjats. Räddningstjänsten är en nyckelaktör och kommer samarbeta med andra aktörer för att bygga ett välorganiserat civilt försvar. Detta kommer medföra ett ökat behov av utbildning och övning, både på kort och lång sikt. För räddningstjänstens del innebär inträdet i Nato ett arbete med världlandsstöd, planering för räddningstjänst under höjd beredskap samt planering av utbildning för civilpliktiga i höst.

Regionen har, i och med den nya arbetstidsförläggningen från och med den 1 februari, svårt att bemanna arbetspass med rökdykarleddare, vattendykarleddare och vattendykare. Dessa roller kräver lång utbildning och erfarenhet. Likaså kräver kompetensen att köra tunga fordon under uttryckning både utbildning och flera års erfarenhet. Det nya schemat förutsätter att tre personer, jämfört med tidigare två, är tillgängliga för tjänstgöring. Denna förändring medför en ökad personalbelastning som ger sämre förutsättningar att planera och genomföra övningsdagar och utbildningar.

Heltidsstyrkan bistår RIB-station i Slite med två brandmän dygnet runt på grund av rekryteringsproblem i Slite.

Bedömning

Ansökan om dispens avser räddningstjänst.

Regionen har ansökt om dispens för att kunna förlägga upp till 24 timmars tjänstgöring under sommarsemesterperioden juni-augusti 2024, under fredag, lördag och söndag för två pass i stället för tre 20 timmarspass, under perioder om det uppstår kompetensbrist, under perioder vardagar samt helgdagar och helgdagsaftnar för de yrkeskategorier som redovisas ovan, under perioden 29 februari 2024 – 28 februari 2025.

Regionen uppger i sin ansökan att de prövat alla möjligheter enligt lag och avtal och utifrån verksamhetens förutsättningar för att bemanna verksamheten utan dispens, men har trots detta bedömt att dispens är nödvändig.

Nämnden konstaterar att enligt centrala parter överenskommelse ska dispens tillämpas restriktivt. Möjligheten till, att under vardagar kunna förlägga

arbetspass upp till 24 timmar behöver begränsas till viss period, funktion eller uppdrag för att kunna vägas mot medarbetarens rätt till återhämtning och vila. Vidare konstaterar nämnden att kompetensbrist inte är skäl för att bevilja dispens från arbetstidsbestämmelserna.

Beslut

Arbetstidsnämnden har, genom ett delbeslut den 4 mars 2024, beviljat förbundets ansökan om dispens för att möjliggöra förläggning av arbetstid upp till 24 timmar, för berörda yrkesgrupper enligt ansökan, under den lagstadgade semesterperioden (juni-augusti 2024).

Utöver det beslut som tidigare meddelats gällande semesterperioden, ovan, har Arbetstidsnämnden beslutat att bevilja dispens med följande begränsning, för berörda yrkesgrupper enligt ansökan, dispens under tiden 3 juli 2024 – 2 juli 2025, för att möjliggöra förläggning av arbetstid upp till 24 timmar under fredag, lördag och söndag schemalägga två 24 timmarspass i stället för tre 20 timmarspass. Beslutet omfattar även tiden från den 29 februari 2024 (datum då dispens begärs ifrån enligt ansökan) till och med den 2 juli 2024.

Arbetstidsnämnden avslår ansökan vad avser dispens för att förlägga dygnspass under perioder; om det uppstår kompetensbrist, perioder vardagar samt helgdagar och helgdagsaftnar.

Avvikande mening

Svenska Kommunalarbetsareförbundet har anmält avvikande mening såvitt gäller avslagsbeslutet och anser att ansökan ska beviljas i sin helhet. Det står klart från räddningstjänsten i Region Gotlands dispensansökan att arbetsgivaren har prövat alla möjligheter att bemanna enligt gällande regler och att arbetsgivaren utifrån detta har gjort bedömningen att ett undantag är nödvändigt för att uppfylla verksamhetens behov. Därmed är de två kriterier som dispensansökningar inom räddningstjänsten ska prövas mot uppfyllda.